

Opsamling på Topmøde om Planstrategi 2019

Den 2. marts 2019 på Fængslet

1. Workshop A: En rekreativ kommune

Flemming Rafn Thomsens opsamling på de to workshops:

Begrebsligt:

- Paradokser
- Naturen for naturens egen skyld
- Menneskeskabt natur, kultur-natur, designer-natur
- Det, der kommer af sig selv
- Menneskeskabte kvalitets miljøer

Praktisk:

- Tilgængelighed og adgang – forbindelser
- Vild natur i rabatter og grøfter
- Ophæv kulturfredningen: Turisme
- Gør det nemt. Faciliterer

Kvalitativt:

- Samle energi og stresse af
- Sæsonerne. Dyrelivet
- Gudenåen, sive med vandet, six-pack
- Familien. Børn. Der opstår leg

Ideer:

- Formidling
- Grønne korridorer, så man kan gå på tværs af grønne områder
- Balance mellem industri og frihed
- Tænke funktion/balance/støj
- Skov og mountainbike
- Stillezoner. Aktivitetszoner
- Fjordminoen
- Renovere fjorden
- Fortællingen mangler udadtil

Workshop 1.1

Pointer:

- Tilgængelighed og formidling i landskabet (skiltning og opmærkning) er vigtig.
- Er det muligt at pleje rabatter på en ny måde, så de kan få et større naturindhold.
- Kan Vitus Berings Parken, som er kedelig og ikke særlig anvendt, måske kunne drives med "Vild med vilje" for øje (trods fredning).
- Naturen er kilde til ny energi, ro, eftertanke og (natur-)oplevelser.
- Let adgang til naturen og dens muligheder for fysisk udfoldelse er vigtig.
- Der skal være adgang for alle – også dem med barnevogn, på ruller, på cykel mm.
- Kulturnatur er vigtig for alle de, som gerne vil have luft og indtryk, men ikke ejer et par gummistøvler.
- Affald og skrald i naturen svækker naturoplevelsen.
- Når naturnørdernes krav og ønsker er opfyldt, vil langt de fleste andre brugere også være tilfredse med naturtilbuddene.
- Det er vigtigt for børn og deres voksne at komme ud i naturen.

Workshop 1.2

Pointer:

- Støj forstyrrer naturoplevelsen.
- Der er behov for opdeling, så der både er "stille natur" og "aktivitetsnatur".
- Den stille natur er svær at opnå nær byen.

- Der er brug for flere shelters langs Horsens Fjords kyst.
- Der mangler kulturformidling hele vejen rundt langs fjorden indtil Juelsminde.
- Der mangler formidling af, hvor man kan finde f.eks. shelters.
- Der skal være mange flere stier.

Workshop 2.1

Pointer:

- Der er brug for stier og bedre adgang til naturen i det åbne land.
- Der er særligt brug for den nære natur og den natur, som er let at nå (afstand/adgang).
- Naturen skal anvendes til aktiviteter og oplevelser.
- Der skal være minimumskrav for "grønt" når man bygger i byen. Hvad gik der galt på Kvickly-grunden?
- Der er brug for mere formidling af naturtilbuddene.
- Der skal være et særligt fokus på den bynære natur.
- Det er vigtigt at børnene får adgang til naturen, da det stimulerer spontan leg.
- Stort potentiale i forhold til turisme ved at bringe naturen i spil.
- Flere shelters.
- Naturen skal byde på det sanselige, det uplanlagte, overraskelserne.
- Naturen skal være lige udenfor døren.
- Hele paletten af natur skal være repræsenteret: stillenatur, brugsnatur, oplevelsesnatur, aktivitetsnatur, kulturnatur

Workshop 2.2

Pointer:

- Der mangler træer og andet grønt på havnen
- Byen er i færd med at æde de grønne åndehuller.
- Der bør være minimumskrav for "grønt" når vi bygger.
- Hvordan får vi de unge ud i naturen?
- Der mangler infotavler/kort, som formidler stier og natur.
- Der skal være fokus på udvikling i landsbyer og måske burde Horsens Kommune have en landsbyarkitekt.
- Bedre cykelstier – sikre og grønne!
- Jernlageret var et godt eksempel på et sted, som kunne levere små naturoplevelser i byen – mere af det, men helst permanent.
- Husk den autentiske natur, som er kommet af sig selv og hverken er planlagt eller friseret!

Stikord fra workshops:

Hvad er god natur og gode naturoplevelser for dig?

- Tanke op, afkobling, afstresning, indre ro, balance, harmoni, fred i sjælen, ro i sindet, tømme hovedet, refleksion, inspiration, langsomhed, foranderlighed, sansestimuli, samle energi, jagttage, sove/overnatte, ensomhed
- Naturen er helsebringende, stressreducerende, livsvigtig, samvær, good feeling
- At man kan blive "væk"/"fortabe sig"
- Perspektivering – vores rolle i naturens balance
- Skala – de større systemer – stjernehimmel, naturens balance
- Den vilde natur. Det uforudsigelige møde med vilde dyr – mus, tårnfalke, rådyr.
- Fravær af affald
- Aktiviteter i det fri
- Bevægelse, motion, løbe/gå med hunden, gå tur i skoven, gå tur med konen, vandre, tennis, løb, sejlsads, kajak, vinterbadning Asvig/Husodde
- Havnen/fjorden – min pæl – mit spot, havtorn
- Samle nødder

- Mærke årstiderne
- Forskel på natur og kultur-natur
- God natur er der, hvor man holder sig væk
- Fjorden
- Nærnatur – artsvariation uden for døren
- De gode naturoplevelser er uden byens lyde
- De gode naturoplevelser har mulighed for at dvæle, ikke gøre. Dvæle, snuse, ånde, sans.
- Naturen er beskidt, våd, fuld af lugte, lyde, syn – sanseindtryk fra natur. Ikke kultur – ingen lamper (belysning).
- Den gode naturoplevelse skaber lette forbindelser og trygge forbindelser på tværs af byen
- Den gode naturoplevelse skaber tryghed i byens rum
- Den gode naturoplevelse er hvor der prioriteres ro, liv, ophold og bevægelse samtidig. Der hvor livet kan udfolde sig i fællesskaber og alene i samme område
- Den gode naturoplevelse er også i mødet med byens kanter, i samspil med kulturen
- Den gode naturoplevelse giver plads til at vi kan komme helt+ tæt på og at der ikke er områder, der ikke er tilgængelige.
- Den gode naturoplevelse er let tilgængelig, mangfoldig og nyttig
- At bruge naturen – inddrage den -> sanselighed
- Dannelse. Børn og læring/fortælling
- Jernlageret med børn
- Vilde blomster, grøftkanter med højt græs
- Holde balance i økologi
- Sønderhavet -> Kloben. Svampe/muslinger, ramsløg -> smage og lugte.

P-plads for dårlige oplevelser

- De gode naturoplevelser er uden unge menneskers transportable musikanlæg for fuld udblæsning
- De små naturlommer i byen, som f.eks. Lunden bliver "kulturificerede". F.eks. kærlighedsstien, der har fået kunstbænke og lys og nu er en sti, jeg undgår, fordi mit nattesyn bliver ødelagt – og charmen er ødelagt.
- Jeg bruger naturen for lidt, for som tilflytter har jeg ikke opdaget andet end Nørrestrand, der er bynær natur. Men jeg savner den meget og overvejer at flytte, fordi naturen ikke prioriteres i byen.
- Vi bor tæt ved strand og skov. Desværre ødelægges det ofte af affald

Hvilken natur og rekreative tilbud skal vi have mere af for at blive en attraktiv kommune?

Generelt

- Platform, hvor fællesskaber kan udfolde sig
- Genopfind incitament for brug af grønne rum
- Top-of-mind
- Fastholde den tilbageblevne færgedrift
- Reguler støj på havnen, så man kan få "ro" i naturen.
- Super natur giver super oplevelser. Stor natur giver store oplevelser

Horsens Fjord

- Lystbådehavn i fjorden – syd-nord siden
- Renovering af fjorden – forbedret vandkvalitet, stenrev
- Mere fjord
- Sammenhængende (cykel)(kyst)stisystem rundt om fjorden (fra Juelsminde til Horsens f.eks.)
- Ikke overregulerede kyststier
- Ingen opfyld i fjorden

- Støjfri fjord. Ingen støj. Ro og frisk luft
- Nedgange til fjorden
- Stille steder og aktiviteter
- Primitive overnatningsmuligheder for sejlene på fjorden. Altså en "sejl-rute".
- Kajak/kano. Rute med passende mellemrum til overnatninger

Rekreative aktiviteter/faciliteter

- Flere shelters, gerne med udsigt. Få familierne ud og bruge dem
- Teltpladser
- Fitness i naturen. Outdoor fitness i tilknytning til stierne
- MTB
- Vi mangler en pendant til Sculptures by the Sea i Horsens
- Åbning af udsyn over Nørrestrand ved anlæg af boardwalks ude i sivbræmmen
- Naturen må godt være pæn – skraldespande
- Udenfor Horsens vil urbane elementer gøre landområder spændende. F.eks. kunst i naturen
- Mødesteder for folk/borgere, lokalt og kommunalt

Natur skal være "naturlig"

- Mere "naturlig" natur – mindre "arkitekt-natur" – større sammenhæng i natur
- Natur skal være natur – ikke kultur. Tilgængelig, men ingen smarte menneskeløsninger.
- I det åbne land skal man gøre naturen tilgængelig, men ikke kulturificere den. Hold arkitekterne væk, kærligt sagt ;-)
- Naturen skal ikke designes ihjel
- Naturområder skal beskyttes og bevares, uden at fylde dem med lamper, stier, asfalt osv.

Zonering af natur

- Kan vi dele op? Vild natur, der overlades til sig selv vs. organiseret natur, der tilpasses organiserede formål
- Separer aktiviteter, så der er "ro-zoner" og "aktivitets-zoner"
- Udnytte områder til uberørt natur
- Separere forskellige aktiviteter. F.eks. MTB ud i Årupgårds grusgrav

Naturtyper

- Plads til biodiversitet. Overlade dele af den "organiserede natur" til "vild" natur
- Ny pleje (af naturområderne?)
- Multianvendelser
- Bynær natur
- Natur tæt på skov og vand
- Vandløb ud af drænrør – slyngede, naturlige vandløb
- Vildtremise/hegn i det åbne land og langs vandløb
- Monokultur er uinteressante og golde (diversitet)
- Minimumskrav til kvalitet (grøn) af tekniske anlæg
- God naturoplevelse i vildnis – urørt. Ikke homogent
- Natur for naturens egen skyld. Levn fristeder og frirum. 80 % af alle havørne yngler i de private skove.

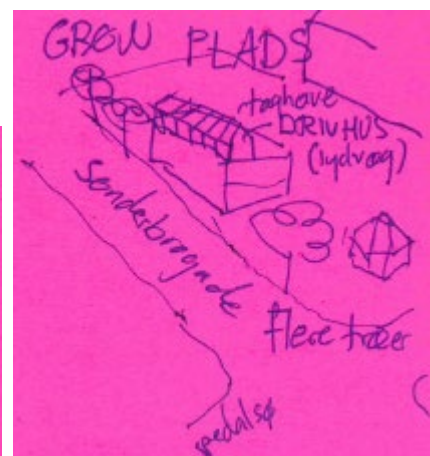
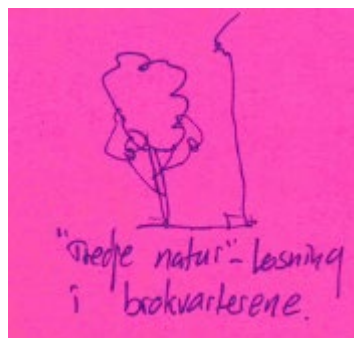
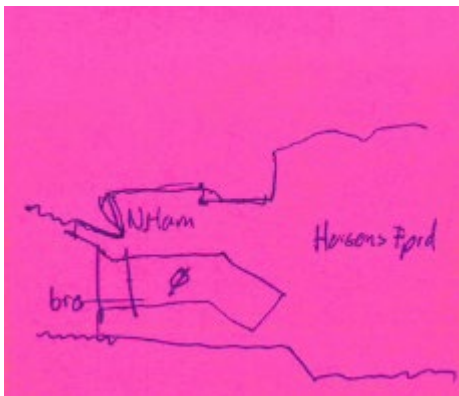
Forbindelser og tilgængelighed

- Hele kommunen bindes sammen af natur og gode stier og faciliteter
- Stiforbindelser – distancer, forskellige behov
- Binde de grønne korridorer sammen
- Tilgængelighed
- Let og lige adgang til naturen i nærområdet – privat, som afsæt for leg og læring for børnehaver og skoler

- Stier i landbrugslandet
- Sikre stier ud til oplandsbyerne
- Støtte anlæggelse af stier i omegnen
- Stier ud til naturen
- Primitive stier
- Adgangen til naturoplevelserne, god og tydelig afmærkning af vandre- og cykelstier m.m.
- Send ikke lastbilerne ud i Boller Skov, men lad dem blive på Høegh Guldbergs Gade. Send cykler på supercykelsti gennem Boller Skov i stedet. Sørg for mangfoldighed i stedet for at gøre alt ens = trafik over det hele.

Natur i byen/boligområder

- Biodiversitet i "kulturområderne" – byhaver, bybier, grønne områder/oaser i byerne
- Mere bynatur
- Tænk natur og biodiversitet ind i hver en krog af byen. Når træerne i Lunden skal fældes, så lad stammerne stå, så spætten kan bo der.
- Undgå at "kulturificere" naturen, f.eks. projektør på de flotte gamle træer i Lunden – hvor skal fuglene finde mørke og tryghed i nattemørket om vinteren, når alle andre træer står nøgne?
- Fasthold naturen og oaserne, når byen bebygges. Murmalerier kan ikke gøre det alene. Bevar buske, træer, små mikroarealer.
- Naturen ind i byudvikling / krav om åbne grønne områder i nye boligkvarterer.
- Grøn skala SKAL tænkes ind i byplan og fremtidige bygninger
- Mikronatur – udnyttelse af hjørner og rabatter i partnerskaber
- Flere træer i gaderne. Mange flere træer i byen
- Fastholde og udvikle de grønne, aktive oaser, f.eks. tennisbaner
- Vi skal binde Campus sammen med Bygholm Park
- Åen til byen
- Bygholm Å i parken laves om til at sejle på – åbnes op til at lave cafeer
- Bro over banen til Campus fra Statsskolen og Bygholm Park.
- Grønne korridorer gennem byen
- Flere grønne bo-fællesskaber i kvartererne
- Grøn arkitektur – lav/definer procentsats for grøn arkitektur
- Bilfri gader
- Vild med vilje – Vitus Berings Park skal åbnes op. Affredning
- Aktiviteter på fællesarealer for at skabe leverum for store og små
- Naturen skal bringes ind i byen i mini- og mikroformat.
- Grønne kiler ind i byen, som f.eks. Bygholm Ådal
- Bi- og insektvenlig drift på kommunale arealer og borger/lodsejer drevet

Vandhåndtering/klima

- Vandproblemer i nye projekter skal ikke gå ud over eksisterende, omkringliggende områder
- Klimafalser – økosystem, øko-socialt system

Formidling - indhold

- Kulturhistorisk formidling
- Naturen rummer overraskelser om kultur og historier
- Fortællinger om kultur og natur
- Få historien med

Formidling - medier

- Info i hele kommunen omkring stier m.m.
- Kendskab til forskellige faciliteter
- Bruge de teknologier, som børn og unge bruger: Apps, QR-koder
- Interaktiv natur (telefonen)
- Infotavler
- Skiltning – turister
- Synliggørelse af ruter – apps og skilte
- Events og lignende – placer det grønne i borgernes mentale bykort
- Tilgængelighed og synlighed

2. Workshop B: En Bæredygtig kommune

Hvordan udvikler vi i fællesskab en bæredygtig kommune?

Jesper Theilgaards opsamling på de to workshops:

- Alle beslutninger i kommunalt regi skal have fokus på klima og bæredygtighed
- Viden om den kommunale udvikling skal ud til borgerne
- Der skal satses på bæredygtighed – også videnskæssigt
- Genbrug – sortering – genanvendelse
- Adgang på tværs af byen ad grønne stier
- Fællesskaberne i alle sammenhænge skal understøttes
- Deleøkonomi – cirkulær økonomi – genbrug
- De nye klimavenlige teknologier skal pushes af kommunen, så borgerne ved, hvad der er godt.
- Vandet skal sinkes allerede i oplandet
- Klima skal ind i alle tankegange
- "De unge" skal aktiveres – gymnasierne skal involveres
- Bæredygtighed skal ind i byggeriet
- Forsøg på bilfri bymidte
- Multiple løsninger til vandhåndtering (skaterbaner og byhaver)

De vigtigste budskaber og/eller ideer:

- Lytte til de unge
- Ambitioner
- Samtale/tænksomhed/udsyn/nysgerrighed/viden
- Brug teknologi (hele udd. miljøet – fra daginstitution, folkeskole til universitet)
- Færre parcelhuse
- Klimamål tænkes ind i alle politiske beslutninger
- Skal på dagsorden i fællesskaber – initiering af en bevægelse
- Skabe nye fællesskaber til dialog både prof. og almen
- Formidling, formidling, formidling...
- Branding gennem handling i stedet for overskrifter (Horsens DNA)
- Strategi for bæredygtighed på byen (skolen/arbejdslivet/bruger) – hvad vil man i kommunen!
- Åbne åen /værdi for byen og klimaet
- Landsbyer.....udbygning
- Nedsivning i områder i byen (søer)
- Byggeri/nybyggeri med CO² neutrale materialer/genbrug
- Nye byggematerialer – Ålborg Portland (Ny beton)
- Blå/grøn/grå tankegang i vejstrukturen
- Bæredygtighed som parameter i udbud (byggebranchen)
- Test af bilfri bymidte (tage risikoen) - varemærke for byen!
- Mere viden ud til borgerne (mindre e-Boks)
- Ungdommen motiveres
- Krav om bæredygtighed tænkes ind i nybyggeri – krav om genbrugelighed, anvendelse af regnvand til toiletskyl, tøjvask og havevanding
- Multifunktionelle løsninger – vandparkering, skaterbaner, byhaver petanque/vandpolo
- Fremtidens transport – bedre udnyttelse af den kollektive transport, bedre infrastruktur for elbiler, delebiler og elcykler
- Indtænke klimaløsninger ved byfornyelse
- Forebygge oversvømmelser i havnen – opbremsning af vandets strømning - lokal tilbageholdelse af nedsivning.

Ansvar - Samfundet:

(Kommunen, Staten, Erhvervslivet, Forsyningselskaber, Nationale Råd, Miljøorganisationer... m.fl.)

Vandhåndtering og klima

- Udnytte vandet som styrke
- Vi skal udvikle afledning af vand – Både hverdagsvand (spildevand) og begivenhedsvand (skybrud)
- Skybrudsveje og vand på de rigtige steder i byen og på landet
- Byde vandet velkommen som "et vilkår i fremtiden"
- Attraktive naturområder, med vand, for vandforbrug, for genanvendelse
- Ved ekstremregn skal reservoiret langsomt tømmes over landjord i stedet for at lede det i å. For at sikre ferskvandsmængderne.
- Kommunen skal gå forrest i at installere anvendelsen af regnvand til indendørs brug.
- Ny lovgivning om at bruge regnvand til alle formål, der er mulige – toilet, tøjvask, industri, bilvask etc.
- Vandløb får naturlige løb igen
- Vandreserver opsamles
- Tænke vandet ind i byerne/boligområderne
- Brug vandet – etablere en sti ("atlanterhavsvej") over fjorden (bilfri) til løb, svømning, cykling, fiskeri, evt. shelters. Aktiviteter på vand som dæmning og flytte "slid" væk fra skovene
- Vand i søer, huller og damme – en del af bybilledet
- Etablerer "Holland" med en kombineret dæmning/vej/vindmøllefundament hen over Alrø
- Brug vandet meget mere rekreativt i bycentrum
- Udpege områder til lagring af vand i oplandet. Så vi kan stoppe regnvandet inden der når fjorden
- LAR
- Åen tilbage til byen
- Tilpasning – nedsivning, ændring af belægningsprocenter
- Vi skal åbne Åboulevarden (som i Aarhus) – skabe et spændende lokalmiljø
- Løse aktuelle problemer med oversvømmelser - lave nedsivning, ændring af belægninger, vandløbsrenovering
- Giv vandet tilbage til naturen – nabolaget
- Drikkevand
- Vand i byen
- Vand: ressource, energi, nye udnyttelser
- Husk de grønne områder til vandet – gøre problemet attraktivt
- Genåbning af de rørlagte vandløb og vejgrøfter til glæde for plante og dyreliv og for opbremsning af vandets vej mod havet
- Oversvømmelser er en stigende udfordring
- Løsning af vandstigning i havnen

Natur, rekreative værdier og klima

- Rammer og krav til grønne oaser med aktivitet
- Bedre mikroklima
- Brug klimaudfordringerne som løftestang for endnu en *forvandling*
- Udvikle sydhavnen til rekreativt område med klimasikrede løsninger
- Brug potentialerne – de blå bånd og grønne pletter
- Brug overskudsjord til klimasikring (fx. Dæmning) – sparer samfundsøkonomi
- Mere skov
- Ny pleje
- Nærnatur
- Klimasikring
- Flere træer og planter i byrummet

- Bruge overskudsjord
- Natur i byen – ro
- Rekreativt opland og rekreativ by – husk at vandet ikke er der hele tiden
- Brug "klima" som magnet for de unge
- Begrønning
- Større grønne arealer, natur og vand ind i bymiljøet
- Nedsæt CO²
- Natur bevares
- Tænker klimaforandringer ind i alle faser af vores planlægning

Ressourcer og energi

- Plante skove til brug til bebyggelse – ikke importerer træ fra den anden side af verden
- Vi skal udvikle forsyning af ressourcer – vand og opvarmning
- Energiforbrug – opvarmning, transport
- Ressourceforbrug – forbrug byggeri
- Grøn energi i fokus
- Forsyning – varme – el
- Drop flaskevand og papkrus!

Formidling og vidensdeling

- Vi skal bruge den viden vi genererer i Horsens til løsninger i Horsens Kommune – f.eks. fra Ingeniøruddannelsen (Forsynings-, Bygnings- og Maskiningeniør)
- "GRO" er et lukket selskab - skab mere åbne fællesskaber
- GRO er et lukket selskab
- Forv~~and~~lings laboratorie til formidling
- Tilbyd platform hvor personlige initiativer og fællesskaber kan udfolde/udvikle sig
- Koble erhverv og uddannelse og kommune i konkrete projekter om klimaløsninger
- Udnyt potentialet i de unge på campus som potentiale for fremtidig udvikling
- Inspiration og rådgivning – til individer, grundejerforeninger, foreninger, institutioner, virksomheder m.fl.
- Forvandling Lab.
- Udnyt Campus som generator for byens udvikling (klima)
- Spørg de unge
- Viden og formidling
- Ungdommen engageres
- Hjælpe foreninger/sportsklubber med at planlægge bæredygtigt

Infrastruktur og mobilitet

- Vi skal udvikle infrastruktur i hele Horsens Kommune
- Vende tænkningen om - lade lastbilerne blive på Høegh Guldbergs Gade og flyt borgerne ud i Bollershav-vejen
- Lette forbindelser på tværs af byen for gående og cyklister og let adgang til naturen
- Sikker skolevej til børn – cykler
- Mere dynamisk kollektiv trafik
- Skabe en mere bæredygtig mobilitet
- Bilfrie zoner eller bilfrie dage
- Tadaar! Biler - Hvad har i vi i Horsens (oplysning)
- Cykelstier
- Transport – cykelstier mangler
- Vejstruktur som blå/grøn struktur
- Gratis ladcykler til børnefamilier
- Flere tog/busser så vi har mindre brug for E45 (hvis den bliver bredere kommer der flere)
- Kollektiv trafik
- Grøn transport
- Styrk den kollektive trafik

- Agil kollektiv trafik
- Bæredygtig trafik
- Vandhåndtering i infrastruktur
- Elbiler

Affald/renovation

- Vi skal udvikle renovationsløsninger – genbrug og sortering
- Afvikle affaldsforbrænding og træpille-/flisforbrænding og erstat det med store varmepumpe
- Lær af andre kommuner på genbrug og renovation (Arwos Aabenraa / Odense Renovation)

Byggeri, boliger og byudvikling

- Byplanmæssig mangfoldighed. Ikke kun parcelhuse-ørken, men Tini houses, bæredygtige bo-områder og nye bosætningsformer. Bygge huse i Dome-format
- Fokus på boformer – diversitet
- Skabe merværdi i fysiske projekter
- Vi skal tænke i bæredygtige løsninger af nybyggeri og bygningsrenovering
- Bygningers fodaftryk gøres grønt (grønne tage og facader) – biodiversitet
- Krav til bæredygtigt byggeri
- Hvad kan vi tilbyde borgerne/tilflytterne så de ikke skal pendle
- Udviklingsplan = udvikling af den eksisterende by i den eksisterende by – ikke udstykninger med længere og længere til bykernen
- Bruge "stærkt klimafokus" som tiltrækningskræft for tilflyttere
- Kræve bæredygtigt byggeri – vandhåndtering – forbrug
- Klimaboliger
- Stil krav om genbrug i byggeri
- Stil krav til materialer ved reetablering ved f.eks. opgravede veje
- Den bæredygtige kommune muliggør lokaludnyttelser af regnvand til toiletskyl og tøjvask – krav om regnvandsgenbrug i nybyggeri
- Kulturhistorie som ressource: kulturmiljøer, fortidsminder, landskaber, bygninger – strategisk planlægning/ansvarligt forbrug af ressourcer
- Genanvendelse af ressourcer – infrastruktur – boliger etc. – cirkulært byggeri

Politisk dagsorden og mål

- Alle politiske sager hæftes op på et klimamål
- Sætte bæredygtighed øverst på politisk dagsorden – på tværs af hele folketinget
- Sætte bæredygtighed øverst på dagsordenen. DET vil brande Horsens. Handling skaber image
- Sætte det mere politisk på dagsorden at investerer i klimasikring i alle nye anlægsbygger og vejplan (lokalt)
- Tage ansvar! – igangsætte og implementere synlige løsninger på klimaudfordringer.
- 15-25 års Klimadagsorden
- Stor politisk ændring. Spørgsmål ved vækst
- Justerer indkøbsaftaler – eks. Plastikflasker på fængslet til Topmødet
- Indsatsplaner

Ansvar - Lokalt fællesskab:

(Grundejerforeninger, vennekredsen, Børnehaven, Fællesvejen, Kolonihaveforeningen, Sportsklubben... m.fl.)

Deleøkonomi

- Mere deleøkonomi – nr. 2, lokalt indrettede hjemmearbejdspladser der kan bookes
- Delebiler – Tadaar!
- Energi opbevaring – Batteribank
- Dele økonomi

Formidling og kulturændringer

- Nudging, synlighed og gode historier
- DK Tekn. Lab som en del af fortællingen.
- Skabe en "movement" lokalt vha. sociale medier
- Styrke borgernes mindset – f.eks. klimamål, dagtilbud, skoler, offentlige institutioner (erkendelse minus angst)
- Info – Affaldssortering, "gør byen ren", kan byen tilbyde noget vi kører ud for
- Bæredygtigheds-/klimakonkurrencer hos befolkningen og i skolerne

Byggeri

- Udnyt eksisterende strukturer (bygninger og anlæg) i stedet for at rive ned og bygge nyt.

Forbrugsmønstre og vaner

- Mere direkte levering fra producent til forbruger – Butikken som "showroom"
- Økonomisk gevinst og besparelse hvis familie lever "rigtigt" CO² neutralt
- "korte" afstande – gå/cykle

De næste generationer

- "Den legende/lærende tilgang" – Præge vores børn og unge til bæredygtige løsninger – mad, affaldssortering, STEAM-strategi i børnehaver og skoler
(Tilføjet Marie: STEAM er en samlebetegnelse for fagdisciplinerne Science, Technology, Engineering, Arts og Mathematics. STEAM er samtidig betegnelsen for en tværfaglig tilgang til læring, som kan bidrage til at øge børnenes og elevernes motivation og læring inden for fagområderne og tværfagligt.)
- VIA's klima- og forsyningsingeniørstuderende udvikler løsninger (til implementering lokalt)
- Bruge naturen/skov/Fjord og få børnene til at opfatte mulighederne – og hvordan man passer naturen og dermed "sikrer" man lov og jord der eftertiden og dem der kommer
- "Bæredygtighedsstrategi" til skolerne
- Nyt FAG i skolen: klima og bæredygtighed
- Give værdier videre til næste generation

Rekreative tiltag og lokale fællesskaber

- Værn mod oversvømmelse kan udnyttes rekreativt
- Inddrage borgere mere – fælles haver/fælles natur/åbne "væsnet"
- Jeg er en del af et slags fællesskab i mit boligområde
- Give mulighed for at samle vandet op på arealer
- Byhaver – biodiversitet. Karrébebyggelse med haver.
- Mulighed for godt fællesskab
- Fællesskabet bidrager mere til bæredygtighed sammen – det giver fællesskab måske på tværs
- Tænk lokalt
- Lokalt fællesskab – økologi

Ansvar - Mig:

(Individet, den enkelte person, på egen matrikel, mit hjem... m.fl.)

Forbrugsmønstre og vaner

- Erkendelse, mig selv, kultur, kommunikation. Balancere fordømmelse vs. Realitet vs. Løsninger
- Adfærdsfokusering
- Forbrug: Ting/mad – hvad spiser vi? Kød/planter
- Bøf, Biler, Bolig
- Forstå effekten af min egen indsats - affalds/kørsel, vand, rejse/forbrug, mine børn
- Transportovergang fra en mand – en bil til bæredygtig transport – økonomiske incitamenter
- Jeg bruger min by – jeg arbejder her, handler her, lever her.... (er ikke pendler)
- Flere vil gerne rydde op - Sæt poser op til at samle affald i (som bæposer)
- Lavt hængende frugter – sortering og genbrug
- Minimere sit forbrug – simple living
- Sortering
- Handle bæredygtigt – købe bæredygtigt – bo bæredygtigt
- Jeg kan sorterer mit affald bedre
- Minus pleje og minus gift på egen matrikel
- Affaldssortering
- Forbrugsmønster – rejser, transport, fødevarer, forbrug
- Købe ind cirkulært
- Madvarer (kød+spild) og transportvaner (bil) - Nudges
- Min egen transport
- Mit eget forbrug
- Sætter fokus på ressourceforbrug og muligheder or recirkulering
- Undgå spild

Viden og kulturændringer

- Brugen af teknologier – videnssamfund
- Vi er bevidste om mit ansvar... Jeg tænker: "mange bække små", og ikke "jeg kan alligevel ikke løse problemerne"
- Italesættelse/opdragelse – børn + fællesskaber (ringe i vandet)
- Leve op til egne klimamål
- Micro målsætning – ét mål pr. hus, pr. borger...

Regnsvandshåndtering og grønne tiltag

- Bruge regnvand til toiletskyl (drikkevand skal ikke transporteres lort)
- Borgere kan installere regnvandsopsamling til indendørs brug.
- LAR – Lokal afledning af regnvand
- Jeg genanvender regnvand til vanding i haven og husholdningen ...forudsætninger
- Nedsivning på egen grund eller område – øge graden af ikke belagte arealer
- Væk med belægning
- Os med haver kan sikre biodiversitet – slip græsplænen
- Regnvandsopbevaring
- Udnytte ressourcer bedre
- Begrønning

Andet

- Flexibilitet
- Tænk at kunne tage kajakken ind af Bygholm Å

Ansvar – Overordnet på tværs af ansvarsområder:

(er ikke placeret inden for et ansvarsområde, men mellem)

- Vådområder reetableres (by og land)
- FN's verdensmål - udvælge fokus og aktiviteter/styrker
- Naturoplevelser giver mennesker forståelse for naturens vigtighed. Vi bliver mindet om at vi er de små, og naturen er en forudsætning for vores liv (ikke kultur-natur som projektørlys på træer i Lunden)
- Permeable belægninger i byen
- Horsens Kommune som den mest bæredygtige område i Danmark i 2030
- Affald – mindre håndtering
- Energiforbrug - bilisme/offentlig transport
- Det grønne "vandopbevarende" skal indgå i byggeri
- Begrønning af brokvartererne
- Vedholdenhed
- Se vandet som ressource
- Sikre mod oversvømmelse
- Forbedret biodiversitet
- Bæredygtigt byggeri
- Upcycling
- "Walk the Green talk"
- Tænk cirkulær økonomi inde i de offentlige og private byggerier og anlæg
- Vi skal løse flere udfordringer på én gang – klimatilpasning + CO₂ lagring + rekreative formål
- Bæredygtigt byggeri
- Anvende bæredygtige firmaer

3. workshop: En attraktiv kommune

VI FINDER STYRKER!!! SOM VI HAR I DAG!!!

Bosætning:

- Naturen og det bakkede terræn
- Mossø og skovene
- Naturherligheder
- Gode foreninger
- Fællesskab/relationer
- "Her kan man være med" invitere ind
- "Man er med i en udvikling" Her er vækst
- "Her hilser man på hinanden"
- Mangfoldighed
- Ildsjæle
- Gode muligheder for at bygge selv
- Infratraktur/Geografik
- Skoler/studiemiljø
- Lave boligpriser
- Kulturtilbud: Koncerter og festivaler
- Turn around. Bias er væk
- Stolthed over Horsens skal dyrkes
- Der sker meget i hele kommunen
- Hverdagskultur og restauranter er vigtige, så man ikke bliver trukket væk.
- Godt handelsstrøg
- Lokalsamfund
- Mulighed for karriere
- Meget grønt og parker

- Fritidstilbud til børn
- "Her kan du præge din by"
- "Her kan vi bo i en by contra en forstand til Aarhus"
- Vigtigt at det er let at komme til og fra (infrastruktur)
- Kulturhistorie:
 - Fjorden betyder meget for byen
 - Byen er ny og gammel på en gang

De helt unge:

- Gode muligheder for uddannelse (også internationale)
- Gode, billige ungdomsboliger
- Kulturtilbud til unge: Wall of Sound, Kullisselageret
- God jobmuligheder
- Relationer
- Beliggenhed
- Fællesskaber på tværs af uddannelser
- Pendler muligheder
- Kreative tilbud
- Tryk base
- Mangfoldighed "Her kan du ikke være forkert"

Børnefamilier:

- Gode boligpriser
- Relationer (skabe gode steder og muligheder for at mødes med venner og familie)
- Gode daginstitutioner og skoler til flere behov og tæt på
- Familielogistik (infrastruktur mm.)
- Foreningstilbud
- Det gode hverdagsliv
- Trykhed
- Her er fællesskaber
- Natur
- Fællesskaber
- Jobmuligheder
- Kultur

60+

- Golfbaner, lufthavne og rødvin ☺
- Events, koncerter, kultur og oplevelser
- Foreningsliv, fællesskaber og aktiviteter (hvor man kan bidrage)
- Nemme boliger med kvalitet og fællesskab
- Byliv, caféer, butikker mm.
- Arbejdsmuligheder/karriere
- Attraktive priser på boliger
- Geografi – infrastruktur
- Natur – tæt på skov og strand/vand

4. Fælles afslutning af Topmødet:

Der var en udbredt tilfredshed med at blive inviteret til et møde som dette. Der var interesse for at høre, hvordan input fra mødet anvendes i det videre arbejde.

Der blev udtrykt et ønske om ikke at satse på "nul-fejls-planer", men i stedet at tillade sig selv at blive klogere, så der skabes en iterativ proces, hvor hver plan bliver bedre end den foregående.

Ønske om mere tværfaglighed i arbejdet med at overkomme de udfordringer vi har som samfund/kommune.

Flere efterspurgte et opfølgende møde.

Generel bekymring over fraværet af børn og unge f.eks. gymnasieelever. Hvordan får vi dem inddraget? Hvordan får vi dem ud i naturen? Det blev nævnt, at børnebyrådet måske burde arbejde med disse emner.

Der var også en del debat om de forskellige vinkler der kan anvendes i branding af Horsens:

1. Vi fremhæver og understøtter alt det, som gør Horsens Kommune til noget særligt. Hvad er det vi kan/gør/tilbyder, som "de andre" ikke kan/har?
2. Vi vælger hvem vi vil tiltrække og gør os "lækre" for dem.